

מתקנים מדרש

לזכרון אברהם

הדלקת נרות:

5: 44

יציאת השבת:

7: 21

זמני השבת
לפי אופק ב"ב

ועמלים בכל כוחם לפרנסתם ובסופו של דבר אינו עולה בידם להרוויח כי אם דבר מועט, מאידך ישנם אנשים שבהיסח הדעת ובלי יגיעה יזכו לעושר מופלג, והיינו כי מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה ואת הסכום הקצוב לו ירוויח, אולם מכיוון וחטא האדם ונענש בקללה שיאכל לחמו ביזע ובעמל, לכן לפי חלקו באותו החטא כך נגזר עליו להתייגע, אבל שיעור פרנסתו ומזונותיו אינו משתנה ע"י גודל עמלו (מפי ספרים וסופרים) ויגיעתו.

לא צריך לשקוע בבזון

מי הגיד לך כי ערום אתה: הרה"ק רבי ישראל מרז'ין ז"ע אומר, משל לקיסר שיצא לדרך ושלחו חיילים לנקות את הדרכים ולהכינם כדי שהמלך יוכל לעבור, והצריכו לסמן שהמלך כבר יכול לעבור, והיה שם חייל אחד שהוצרך לנקות הגשר מכל המכשולות, וכאשר הגיע הזמן שהמלך הוצרך לעבור ויקדה החמה באותו היום, ירד החייל למים לרחוץ גופו, ובדיוק אז הגיעה מרכבת המלך, וחשב שהרי הוא צריך לסמן למלך אם יוכל לעבור, ומיד עלה ללא בגדיו ועשה למלך הסימן, כשראהו המלך שאלו מדוע הוא ערום ללא בגדים, והשיב, אמנם חטאתי בזה שעזבתי את תפקידי, אבל האם בגלל זה אגרום גם שהמלך ימתין בעבורי? הלא אין זה כבוד למלך. אמר הסבא קדישא שזה אמר הקב"ה לאדם הראשון, 'מי הגיד לך כי ערום אתה', אם נכשלת בעבירה, דארפסט נישט איינזינקען אין בלאטע וייטער. (עירין קדישין)

ויהי ערב ויהי בוקר

בעיר פרעשבורג: היה המנהג שהבעלי בתים היו נותנים לבחורים מהישיבה לאכול סעודות צהריים, אבל בבוקר ובערב לא נתנו, ונתנו תירוצים למנהגם, דהיינו שבבוקר אינו מוכן עדיין לאכול, ובערב אין להם מה ליתן. דרש פעם מרן הגה"ק בעל ה'כתב סופר' ז"ע בעניין זה, ואמר בדרך צחות, 'ויהי ערב ויהי בוקר', כי נודע מאמר חז"ל כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער, וי ערב וי בוקר, כי בערב ובבוקר עת צרה היא לבחורים שאין להם מה לאכול. (חמדה גנוזה)

ישמור שבת זו כראוי

שבת בראשית: כתב הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א בעל התניא משמיה דמון אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א, כי שבת בראשית מאירה לכל שבתות השנה, ולכן צריך לשמור שבת זו כראוי וכיאות, שהשפעתה על השנה כולה. (ליקוטי תורה)

לאחר היריד מחשבים את ההכנסות

פעם אחת בשבת בראשית לפני קידוש היה רבינו הק' בעל דברי חיים מצאנז זי"ע אחוז שרעפים ופתח ואמר: הנה כשסוחר נוסע ליריד לקנות סחורה, הרי הוא חוטף מכל הבא לידו וממה שנראה בעיניו שירוויח מזה, אבל בוודאי שאין לו זמן ליישב עם היועצים שלו ולחשב כמה הרוויח וכמה הפסיד, שהרי הזמן גרמא להתעסק במסחר, ואח"כ כשבא לביתו, אז מתיישב הוא ומחשב מה שקנה ומה הרוויח ומה נשאר בידו. כמז"כ לגבי הימים הנוראים, ירח האיתנים דתקיף המצוות והזמן גרמא לקנות מצוות ולעסוק בהם ללא הרף, סליחות, תפילות, שופר, עשרת ימי תשובה, יום כיפור, סוכה וד' מינים, ערבה, שמחת תורה, מצוות דאורייתא ודרבן, ואין זמן לחשוב חשבוננו של עולם, מה קנה ואיך קנה ומה נשאר ברשותו, אבל בשבת בראשית אז חוזרים הבית והגיע הזמן לעשות החשבון. (בספר החיים)

רק ע"י ארץ ושמים יחדיו יגאלו ישראל

בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ: ביאר הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זיע"א שהכתוב בא להשמיענו אשר 'בראשית', בראש כל דבר חייב כל אחד לידע 'שברא אלוקים את השמים ואת הארץ'. (אמרות טהורות)

לא בעבודה תלויה הפרנסה

בזעת אפיק תאכל לחם: הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע היה רגיל לומר ולהוכיח שכמה שהאדם מרוויח לפרנסתו, אינו תלוי בכמה כוחות וזמן שהוא משקיע לעבודתו, אלא הכל קצוב לו משמים, שהרי אנו רואים אנשים שמתאמצים

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב בשולחן ערוך סי' רנ"ה אין עושין מדורה מעצים סמוך לחשיכה עד שיצית בהם האור בענין שתהא השלהבת עולה מאליה.

● וכן אם רוצה להעביר אש כגון ע"י הנחת זכוכית מגדלת ובשבת בבוקר ע"י אור השמש ידלק אש בעצים אסור לעשות כן שמא יחתה ויניד העצים כדי שתעלה השלהבת, אא"כ זה חומרים דליקים כגון זפת וגפרית שבהם לא גזרו.

העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיחי' ובני ביתו להצלחה וסייעתא דשמיא בכל העניינים	העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	לע"נ איש החסד והחינוך הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויץ ב"ר מייכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.	העלון מוקדש לרפואת יעקב בן מרים לרפוי"ש בתשח"י	נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפוי"ש בתושח"י	לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.	קו הגעשומאק חיוק, ואמונה מתעדין בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316
---	---	--	---	--	---	--	---

גדלותו של רב ירא שמים

באמצע המאה ה-18, כתוצאה מהמפכה הצרפתית, פשט חזון האמנציפציה שכלל בתוכו חזון מדיני וחברתי, הרעיון המדיני חירות, שוויון זכויות ואחווה, לאמור שכל בני אדם נולדו שווים, ושצריכה לשרור אחווה בין העמים ובין כל אזרחי המדינה, והחזון הכלכלי הרס את כל הגדרים של מעמד גזע ודת והרשה לכל איש לבחור במקצוע ובמשלח יד לפי רצונו, רוח המהפכה חדרה מיד לגיטו היהודי והתפשטה שם במהירות, בצד הזדמנויותיה המורחבות ליהודים בתחומים שונים חוללה האמנציפציה הרס רב בכל מערכות החיים היהודים. עד עתה חיו היהודים סגורים בתוך עצמם מאונס וחיים התנהלו ע"פ השו"ע, אך כשהורשו להשתתף בחיים החברתיים, דימו רבים בנפשם ששמירת תורה ומצוות מונעת בעדם מלהשתתף בחיי העולם הרחב. ביהדות גרמניה החלה תופעת ההשכלה להראות ברבע האחרון של המאה ה-18, אף משה מנדלסון החל אז את פעילותו כאשר ניסה הוא לקדם את ההשכלה בין בני עמו. בביתו של רבי רפאל הירש בעיר המבורג התקיימו אסיפות והתייעצויות רבות לטכס עצה איך ללחום נגד מזימות אלו ולהרים את קרן התורה בנו שמשון שנולד בבית זה, יאמר לימים, שהתייעצויות אלו הם שנתנו לו את הדחף המוקדם לבחור בדרכו ובייעודו בחיים.

רבי שמשון רפאל הירש נולד בכ"ד סיון תקס"ח בעיר המבורג, שם הושפע רבות מרבי יצחק ברניס שהיה אב"ד המבורג ממנו רכש ידיעות מקיפות בש"ס ופוסקים, בשנים מאוחרות יותר יאמר עליו רבי שמשון שהוא היה הוגה הדעות היהודי המזהיר ביותר בימיו.

לאחר מכן עבר למנהיים שם למד בישיבתו של רבי יעקב עטלינגער בעל "הערוך לנר". ובהיותו בן עשרים ושתיים נתמנה הוא לרבה של אולדנבורג, היה זה בהמלצת רבי נתן אדלר בעל "נתינה לגר" שם החל בפעולת חייו שישים שנה של לחימה בדיבור בכתב ובמעש למען תורת ה' ונגד תנועת הרפורמים שם כתב הוא ספר קטן בכמותו ורב באיכותו "אגרות צפון" בו הוא דן בכל השאלות הבערות שעמדו בפני הדור הצעיר של יהודי גרמניה בפרט, ויהודי מערב אירופה בכלל שם הוא מסביר מהו להיות יהודי, רבי זלמן שפיצר בספרו "תיקון שלמה" כותב על איגרות אלו: "מי שקרא באלו י"ט איגרות ימצא עצמו שקודם שקרא לא היה מכיר דת יהודית מהי ונעשה כבריה חדשה" הספר תורגם לשפות שונות ורבי ישראל סלנטר אמר לתרגמו לרוסית.

הספר הרשים לא רק את העולם החרדי, אלא הדחים גם את המנהיגות הרפורמית שראו בו התקפה אמיצה על שיטתם, ומאז החלו לכתוב מאמרים בעיתונות כנגדו. בשנת תקצ"ה כתב את ספר "חורב" בו נתן תיאור ממצה על

מצוות עשה ול"ת בין חובת הלבבות ובין חובות הגוף עם טעמי המצוות ונמוקם. ספר זה היה לו תפקיד מפתח בקביעת העובדה שהיסוד העיקרי וברית התיכון של היהדות הם חוקי התורה והחובה לקיים אותם במלואם. "הדחף לכתוב את הספר בא משום שנמסרות לי מאות נפשות צעירות שעלי לתת להם מורים והם עצמם אין מכירים את הדת, וגם ספר אין בידי שיראה להם", הרב הירש נתקשה למצוא מו"ל יהודי, עובדה זו היא עדות נאמנה למצב הדור דאז שלא האמינו מו"לים יהודים, שיש סיכוי למכור ספר שקורא לנאמנות לתורה. עקב כך נאלץ לפנות למו"ל לא יהודי באלטונא, והלה שלא הבין הרבה בשוק הספרים היהודי הוציא לאור. בהיותו בן שלשים הוציא את ספרו "נפתולי נפתלי", בה הפריך מכל וכל את שיטתה וביסוסה של תנועת הרפורמה, הוא האשים אותם שסילפו במתכוון את המקורות בתנ"ך ובש"ס והוכיח לעין כל את בורותם. באולדנבורג שהה אחד עשר שנים ובשנת תר"א נבחר להיות לרב הרב הראשי למחוז אוסטריזלנד בממלכת הנובר. בשנת תר"ז מתקבל הוא כרבה של ניקלשבורג. בהכתרתו הוא פרץ בבכי "מי אני ומה אני במקום שגדולי עולם ישבו שם" והבטיח לרבנים הנאספים שיכוף ראשו כאגמון לפנייהם והוא אשר יעמוד על ימיהם בכל עת.

לאחר כארבע שנים נודע שבפרנקפורט העתיקה התארגנו מאה משפחות לייסד קהילה נפרדת על טהרת הקודש. רצה הרש"ר לבוא לעזרתם, והעדיף לוותר על כסא ממלכתו שמנה שישים אלף איש. ועבר לכהן כרב של פרנקפורט, קהילה זו מסרה נפשה ללא גבול עבור קיום תורה ומצוות. הרקע ליסוד הקהילה היתה היות ובפרנקפורט שלט ועד קהילה שהצהיר שמי שעדיין מניח תפילין מנוע להיות חבר בועד, כשנפטר דיין הקהילה רבי יעקב פוזן, הזמינה המשפחה את רבי צבי בנימין אויערבך להספידו, אך ועד הקהילה סירב לדבר, והרב נאלץ להספידו ברחוב מחוץ לבה"ק, עקב כך החליט בן הנפטר ר' שלמה פוזן לייסד ארגון עצמאי והרש"ר הסכים ללא כל תנאי לבוא ולחזק. והוא ייסד ובנה את כל המוסדות שקהילה יהודית מושתת עליה במשך השנים התפרסמה "קהילת ישורון" בפרנקפורט לקהילה החשובה ביותר בגרמניה. הרש"ר דגל בשיטת "תורה עם דרך ארץ" והעובדה ההיסטורית ששיטה זו היא שהצילה אלפי ישראל לתורה ולמצוות ומבלעדיה לא היתה ליהדות החרדית תקומת במדינה זו. כשהחל הרש"ר לכהן בפרנקפורט היו כמאה חברים בקהילה, ובפטירתו היו אלפים רבים בקהילה זו. בקהילה נהגו לשלם את משכורתו בתחילת כל רבע של השנה האזרחית, כשהרגיש שקיצו קרב, ציווה שבאם יסתלק לפני סוף התקופה, יחזירו את החלק העודף של משכורתו, הוא נפטר ביום האחרון של הרבע ז"ך טבת.

חידת השבוע

אחד ועוד עשר

תשובות ניתן להעביר לידי
יו"ר המערכת הבה"ח
יקותיאל יהודה הלוי גרוס הי"ו

קוראים נכבדים נהנתם, החכמתם ?

להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותזכו לכל הברכות האמורות בתורה, לתרומות ולענייני הגליון בטל' 054-8559959

שמחת החג בשניים

סיפר הטטרי לליזר "כי כל זה הוא שקר וכי אתם אנשים ישרים והגונים, הטובים ביותר שהיו לי אי-פעם. אך עליכם להיות זהירים, לפני שיהיה מאוחר מדי". חלפו מספר שבועות וה"תיק" שנתפר לליזר הושלם. בי"ט כסלו, חג הגאולה של בעל התניא מהכלא הרוסי, הגיע לדירתם שוטר ובידו צו מעצר לליזר. הוא ערך בדירה חיפוש אך לא מצא אף ממצא מפליל; לבסוף, ציווה לליזר לבוא עמו. חקירתו הראשונה לא ארכה זמן רב, ולאחר שבוע הודיע לו קצרות כי הוא נידון למוות. הגישו לו מסמך לחתימה, בו הוא מסמך את השלטונות להעביר את המזוודה וכן חבילת מזון שהגיעה בינתיים עבורו אל אשתו. ליזר סירב לחתום על המסמך מבלי לראות את אשתו, אך החוקר הגיב: אשתך לא מעוניינת להיפגש עמך. היא נמצאת כאן והודיעה על-כך מפורשות. הוא הוסיף: "למעשה אין אנו זקוקים לחתימתך כלל, אך אם תחתום, אני מבטיח לסדר שתוכל לראות את אשתך, לפני מימוש פסק הדין..." למרות שידע כי אין לתת אימון בדבריהם של החוקרים, הוא נתלה בקש ההצלה האחרון שהיה לו וחתם. עברו מס' שבועות, הארוכים ביותר בחייו של ליזר, ולפתע, בלילה חשוך אחד, העירוהו ואמרו לו להתלבש בזריזות. הובילוהו לחצר הכלא, שם כבר המתינו עצירים אחדים. בחוץ שרר קור עז ומשאית פתוחה המתינה לעצירים, כדי להוביל אותם ליעד בלתי ידוע. עד מהרה הופיע ראש המשטרה החשאית בלווי סגנו והחוקר הראשי, כולם שיכורים. נשמעה הפקודה: "לעלות למשאית" והעצירים החלו מטפסים על המכונית. ליזר לא נע ולא זע. "אני דורש לראות את אשתי" הוא אמר בפנותו אל החוקר הראשי "אתה זוכר שהבטחת לי שאראה אותה לפני שאמות!" אולם החוקר צחק לו בפנים... ברגע זה דחף אותו סגן ראש המשטרה קלות ולחש באוזניו: "אל תהיה אידיוט. זהו הסיכוי היחיד שלך, כאן יירו בך..." ליזר חשב לעצמו כי הם ירצו לירות בו הם יוכלו לעשות זאת בכל מקום, אך היתה לו הרגשה סמויה שלא לעשות יותר בעיות והוא טיפס ועלה על המכונית. הם נסעו כל הלילה. העצירים ניסו להתחמם מעט איש בגופו של חברו, אך הרוח הקרה חדרה מבעד לבגדים הדקים שלהם. לעת הערב הגיעו לעיר גדולה יותר והמשאית נעצרה בחצר כלא גדול ומוקף חומה גדולה ואמצעי הבטחון בו היו מרביים. הם נצטוו לרדת, אולם אבריהם הקפואים לא נשמעו להם ולא היו מסוגלים לזוז. אחרי כמה מכות בקתי רובים, הצליחו איכשהו לרדת מהמשאית. ליזר חשב שהנה הסוף, אולם תמה מדוע הטריחו את עצמם להביאם לכאן? אולם אחרי שהעצירים הועמדו בשורה ונרשמו, הם לא הוצאו להורג, אלא נשלחו לתאיהם בכלא החדש. למחרת נקרא ליזר אל משרד הכלא, שם הודיעו לו "הגזית" כי בגלל פעילות "אנטי-מהפכנית" שהוא אשם בה, נידון לעשר שנות מאסר עם עבודת פרך. הוא לא האמין למשמע אוזניו. הרי הוא עצמו חתם על גזר-דין מות שלו ועכשיו הכל התחלף. עם השנים תהה ליזר כיצד קרא הנס, התעלומה נפתרה רק בתשכ"ה כאשר בא לברוקלין לעשות את הימים הנוראים אצל הרבי מליובאוויטש זי"ע. ושמח לפגוש את חברו שעמו היה בדירת הטטרי. הידיד כבר לא היה צעיר כ"כ אלא בעל משפחה גדולה ומאושרת השניים שמחו מאד לראות איש את רעהו. ואף פתר לו את התעלומה. כשבוע אחרי מעצרו, ערך הטטרי מסיבה אליה הוזמן גם סגן ראש המשטרה החשאית. כאשר הלה היה שתוי שאלו, כבדרך אגב, מה קרה לדייר שלו. "אתה מתכוון ליהודי, שאמרת שהוא איש קדוש? דבר מוזר קרה לו. הוא נידון למוות בידה. פסק הדין היה צריך להיחתם ע"י "טרויקה" (שלוש): ראש המשטרה, אני כסגנו והחוקר הראשי. בד"כ אנו נוהגים לחתום על פסקי-דין אלה בלילה, אחרי "הגזית" קטנה. אולם באותו לילה לא יכולתי להצטרף לטקס החתימות. והם השאירו חתומים על שולחני, כדי שאחתום עליהם בבוקר. "למחרת, כאשר באתי לעבודה, נפל מבטי לראשונה על גזר הדין של הידיד שלך. בד"כ אני נוהג לחתום אוטומטית, מבלי להרהר, אך הפעם זכרתי שאמרת. עברתי על התיק שלו וראיתי כי אין שום הוכחה לגבי האשמות שיוחסו לו. ופחדתי לשלוח למוות אדם קדוש זה. אמרתי למזכירי שיכתוב גזר-דין אחר, 10 שנות מאסר עם עבודת פרך. "אל תחשוב שהיה קל להשיג את הסכמת ה'בוס' שלי לשינוי גזר הדין, אולם אמרתי לו כי האיש היה שכני וכי אני ערב לו אישית, כי הוא חף מפשע. ליזר היה מלא הכרת תודה לטטרי וידע כי שליח בידי ההשגחה שהצילתו בדרך כה מופלאה. הוא ידע כי היתה זו שמחת חג הסוכות באותם ימים, שעמדה לו.

בשנת תרצ"ז בעיירה קטנה באחת הרפובליקות האסיתיות של ברית המועצות. ליזר, יהודי גאה באמונתו. על "פשעים" מסוג הרבצת תורה לילדי ישראל, הוא נידון להגליה מביתו וממשפחתו. במקום מגוריו החדש התרועע ליזר עם צעיר אחר, שאף הוא נידון לגלות בשל "עבירות" דומות. השניים שכרו דירת-חדר קטנטנה מטטרי אחד, במיקום "מצויין": בין מטה המשטרה החשאית (הנ.ק.וו.ד.) ובין דירתו של מנהל הכלא המקומי. רק בתים אחדים הפרידו את דירת שני הידידים משכניהם "רמי המעלה", אולם לא היתה להם כל ברירה, כי במחיר שיכלו להרשות לעצמם, לא היתה אפשרות לשכור דירה טובה יותר במקום אחר. מלבד זאת, כאשר הם שכרו אותה, עדיין לא ידעו איזה "שכנים נכבדים" יש להם. ליזר עבד במפעל בעיר, בעוד שחברו הצעיר מצא לו תעסוקה בבית חרושת שהיה במרחק-מה מהעיר. על שניהם חלו הוראות והגבלות חמורות. היה עליהם להתייצב אישית במשטרה החשאית פעם בעשרה ימים; היה אסור עליהם לקיים קשר כלשהו עם יהודים מקומיים, או עם מגורשים אחרים; והיה עליהם להתחייב כי הם לא יטלו חלק בשום פעילות בלתי חוקית. ליזר וחברו קיימו את ההוראות בקפדנות ביודעם כי כל "עבירה" קלה פירושה מאסר ארוך משולב בעבודת פרך, גירוש למחנה ריכוז, או אפילו מוות. מסיבה זו הגיעה זהירותם המופלגת עד כדי כך, שהם אפילו לא ביקרו בביה"ס המקומי מדי יום אלא התפללו בבית. בשבת לא יכלו להתאפק מללכת לביה"ס, אולם הקפידו לשבת בנפרד מן המתפללים המקומיים. אפילו ברכת "שבת שלום" לא החליפו עם חבריהם לתפילה ביודעם כי למשטרה החשאית סוכנים ומרגלים בכל מקום וחייבים לכן לנקוט במשנה זהירות. התקרב ובא חג הסוכות וליזר וידידו ביקשו מן הטטרי בעל הדירה, שיתן להם רשות לבנות סוכה קטנה בחצר הבית. הם הסבירו לו כי זוהי דרישת דתם וכי אחרת הם לא יוכלו לאכול מאומה במשך שבעה ימים. הטטרי שהיה מוסלמי אדוק הבין לרוחם ואישר להם את הבקשה. הוא העריך מאוד את שני הבחורים היהודיים, שתמיד שילמו את שכר הדירה במועד ובכלל היו דיירים שקטים ונחמדים. כך בנו ליזר וחברו סוכה קטנה, סוכה לשניים. בבוא החג הם קידשו בשקט על היין ואכלו את ארוחותיהם בסוכה הקטנה. הם לא יכלו להזמין איש לסוכה שלהם, וגם אותם איש לא הזמין.

כשהגיע ערב ש"ת הציע חברו של ליזר לקנות בקבוק וודקה. "הבה נשמח מעט" אמר, "הרי חג זה מכונה בשם 'חג שמחתנו', ותודה לא- ל יש לנו על מה לשמוח שהצלחנו לחגוג את החג כהלכתו". ליזר שהיה המבוגר מבין השניים ניסה להניא את חברו ולשווא. הוא א"ל כי במצבם יהיה זה מסוכן למדי. "ניקה כוסית ועוד כוסית, ולפני שנשים לב נהיה שתויים ונשכח היכן אנו נמצאים. זה יכול להיות מסוכן מדי עבורנו. אל תשכח כי שכננו, מנהל הכלא לא מחבב אותנו. והוא אמר לבעה"ב כי אנו לא רצויים וכי הוא ישתדל להיפטר מאיתנו". אך הידיד הצעיר התעקש. "אין כל חוק האוסר עלינו לשתות קצת. אני רוצה לשמוח, על אפס של שונאינו. אם לא תרצה להצטרף אליי, אעשה זאת לבדי!" ליזר השתכנע. מחסכונותיהם הדלים הם קנו בקבוק וודקה, והתיישבו בסוכה לאמירת "לחיים". עם כל כוסית עלה מצב רוחם והשתפר והם הודו לה' כי ברחמיו אף בגלותם יש להם סוכה והם יכולים לחוג את החג כיהודים. הם החלו לזמזם ניגון חסידי, תחילה חרישית ואח"כ בקול רם יותר ויותר, עד שלבסוף קפצו על רגליהם ויצאו בריקוד נלהב. הם היו שמחים כ"כ, עד שלא שמעו כלל את הצעדים הכבדים שהתקרבו אל סוכתם, "מה הולך פה"? שמעו לבסוף את קולו המחוספס של מפקד הכלא. פניו של האיש היו סמוקות מכעס, ובעה"ב שלהם, עמד מהצד כשהוא נפחד ומשועשע חליפות. אמרתי לך הם שמעו אותו ואומר למפקד "אין כאן איש זולת שני היהודים. הם חוגגים את חגם ולא עושים רע לאיש. אני יכול להבטיח לך כי זו הפעם הראשונה שאני רואם בגילופין". ליזר היה הראשון שהתאושש מתדהמתם. והכריח עצמו לחייך והזמין את האורחים הבלתי קרואים להרים כוסית יחד אתם. מפקד הכלא הפנה את גבו והלך בחרי-אף, כשהטטרי נשרך אחריו. למחרת פגש הטטרי את ליזר ואמר לו בדאגה כי מצבם אינו נראה לו שפיר. סגן מפקד המשטרה החשאית סיפר לו כי תלונות רבות הגיעו עליו מאנשים לא ידועים. כי דירתם של ליזר וחברו משמשת מפגש לקבוצות חתרניות נגד המשטר; ליזר עצמו מתכנן פעולות חבלה במפעל בא הוא עובד. כל אחת מהאשמות חמורות אלה יכלו לשלוח את הנאשם לשנים רבות בסיביר הרחוקה. "אני אמרתי לו"